

ปีที่ ๘ · เล่ม ๓ กันยายน พ.ศ. ๒๕๐๗

ศิลปากร

นิตยสารรายสองเดือนของกรมศิลปากร

แบบร่างนี้พระหัตถ์ เรื่องพุทธประวัติ

สารบัญ

ปีที่ ๘ เล่ม ๓

กันยายน

๒๕๐๗

๑.	ศาสนสมเด็จ				สมเด็จพระเจ้าฟ้ากรมพระยานริศฯ และสมเด็จพระกรมพระยาดำรงฯ	หน้า ๑
๒.	บันทึกเรื่องความรู้ต่างๆ				สมเด็จพระเจ้าฟ้ากรมพระยานริศฯ และพระยาอนุমানราชชน	,, ๒๐
๓.	บทความ เรื่องศิลปของไทย				ศาสตราจารย์ ยอร์ช เซแตส ไชศรี บุญปาน แบล	,, ๒๕
๔.	ตำนานสิงหนวัติกุมาร ฉบับสอบค้น				มานิต วลลิโกคม	,, ๓๓
๕.	Thailand and Prehistory				วิลเฮลม จี ซอลไฮม II พระยาอนุমানราชชน แบล ชิน อยู่ดี ทำภาคผนวก	,, ๔๒
๖.	วัดคอยทอง				กงเทช ประพัฒน์ทอง	,, ๗๘
๗.	คำอ่านศิลาจารึกอักษรและภาษาไทย วัดหินตั้ง จังหวัดสุโขทัย				ประสาร บุญประคอง	,, ๘๓
๘.	อธิบายเพลง “นกเขาชะแมร์” เถา				มนตรี トラโมท	,, ๘๘
	โน้ตเพลง “นกเขาชะแมร์” เถา				มนตรี トラโมท	

SILPĀKON

Vol. 8

September, 1964

No. 3

CONTENTS:

1.	"San Somdet" (Letters between Their late Royal Highnesses, Prince Damrong and Prince Naris)	Page 1
2.	Notes on Miscellaneous Subjects by His late Royal Highness, Prince Naris and Phya Anuman Rajadhon	28
3.	The Article on Thai Arts by Prof. Goege Coedès Translated by Khai - Shri Boonpan	29
4.	The Singhanwati Kumara Chronicle by Manit Wallibhodom	33
5.	Thailand and Prehistory by Wilhelm G. Solheim II Translated by Phya Anuman Rajadhon Annotated by Chin You - di	42
6.	Wat Doi-Thong by Kongdet Prabhatthong	78
7.	Reading and Explanation of the Thai Inscription in Thai characters, found at Wat Hin - Tang, Sukhothai by Prasarn Boonprakong	83
8.	Explanation of the Thai song, "Nok - Khoa - Khamae" by Montri Tramote	88

คำอ่านศิลาจารึก

อักษรและภาษาไทย

ได้มาจากวัดหินตั้ง ตำบลเมืองเก่า อำเภอเมืองสุโขทัย จังหวัดสุโขทัย
ปัจจุบันอยู่ที่บ้านนายความอุปถัมภ์ เหล่าไพโรจน์ อำเภอเมืองสุโขทัย จังหวัดสุโขทัย

เนื้อศิลาเป็นหินชนวน

วัดส่วนกว้าง ๔๕. ซม. ส่วนสูง ๙๒ ซม. ส่วนหนา ๖ ซม.

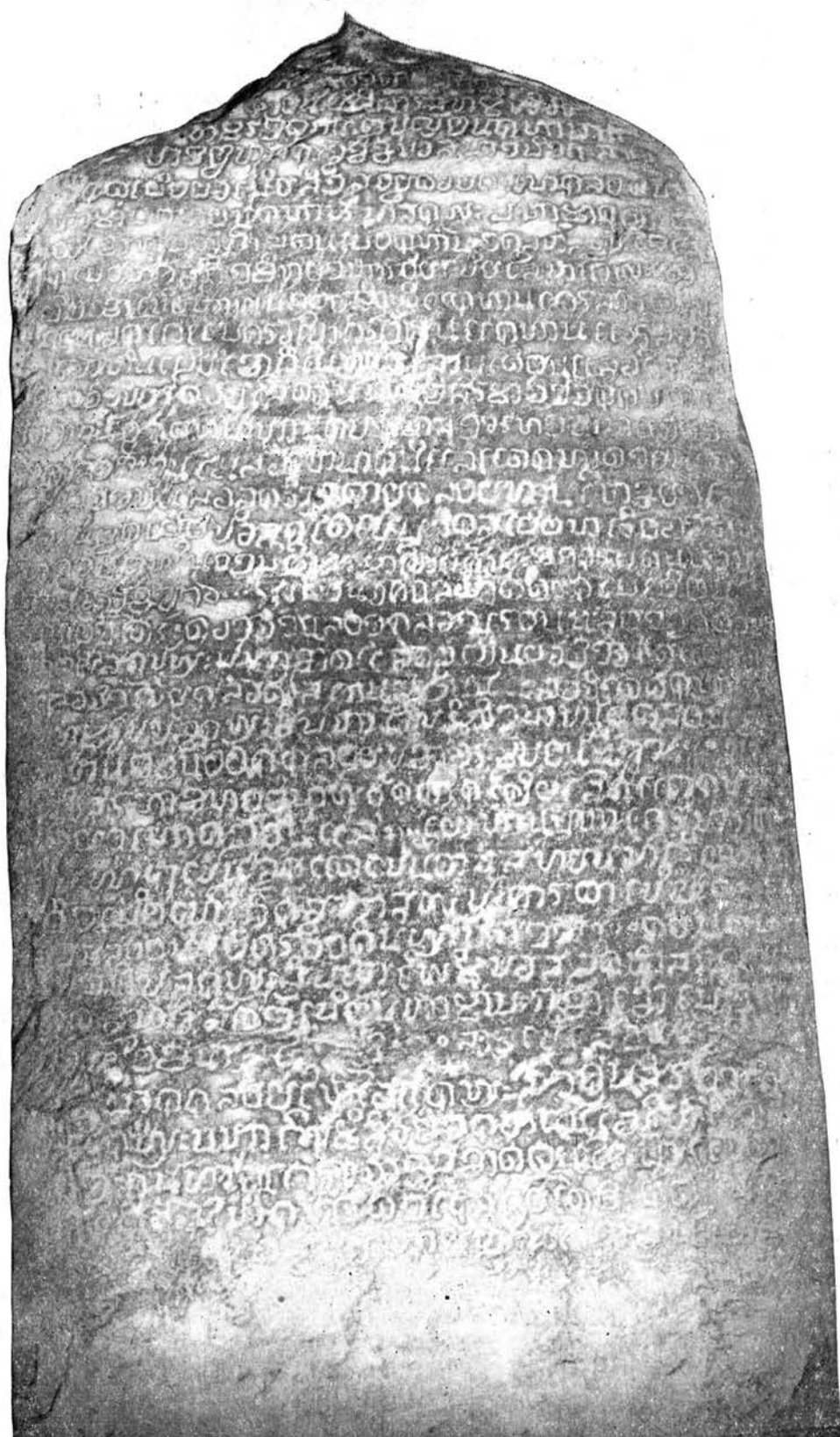
ประสาร บุญประคอง อ่านและอธิบาย
กร. ประเสริฐ ณ นคร ให้คำปรึกษาและตรวจแก้

เขียนตามต้นฉบับ

๑. ทองคำลึงนิง
๒. อนันนิศารสิทธิพิพิ
๓. ทรรังตราแต่บุญอนักรทำมาแ
๔. หงอุปาสิกาผู้ชีบวชนางมิ่งแล ฯ
๕. แถ่เผื่อผิวเมียสิงสู่อยู่ควยกันมากลอม
๖. หาธำมราชาผู้ปลูกทำหมาลกพระมหา
ธาตุเจ้า เผี
๗. อเขาพิมพ์พระ ๑๘ คนเมือกทำมกคล
หล่พระไทรโล
๘. กเผื่อทงสองชีทองหารอยเบียไสหนา
พระเจ้า
๙. เผื่อเข้าเบียหาพน้อยชุกฤกแก้ท่าน
เถรสวรตูป
๑๐. แม่ลูกไคแม่กรวให้ถึงหนัแก้ท่านเถร
สวร

เขียนอย่างปัจจุบัน

- ทองคำลึงหนึ่ง
- อนัน^๕คือสารสิทธิพิพิ-
- ทรรังตรา แต่บุญอันกระทำมาแ-
- หังอุปาสิกาผู้ชีบวชนางมิ่งแล ฯ
- แต่เผื่อ^(๑)ผิวเมียสิงสู่อยู่ควยกันมา กลอม^(๒)ม
- หาธรรมราชาผู้ปลูกกระทำหมอลก^(๓)พระมหา
ธาตุเจ้า เผี-
- อเขาพิมพ์พระ ๑๘ คน เมื่อกระทำมกคล
หล่พระไทรโล-
- ก เผื่อทงสองชีทอง ๕๐๐ เบี้ย ใส่หน้า
พระเจ้า
- เผื่อเข้าเบียหาพน้อยชุกฤ^(๔)กแก้ท่าน
เถรสวร ตู^(๕)พ่อ
- แม่ลูกไคแม่กรวให้ถึงจ้งหนั แก้ท่านเถร
สวร

ศิลาจารึกอักษรและภาษาไทย วัดหินตั้ง

เขียนตามต้นฉบับ

เขียนอย่างปัจจุบัน

๑๑. เจ้าหินเผียเข่าถึในพรวรสามเดือน
แล้วไสเผื่อ
๑๒. ให้จีพอรควยโสคอนันังใจสรวาจึงจัก
กระทำม
๑๓. จ้งหนัออกุภิกษนาทานกับเจ้าสงฆทั้งหลาย
จึงอ้ง
๑๔. กาสจ้งหนัในสวรหมากนิแลแตกทำ
ก้งอันถัว
๑๕. นสองปีแล้วลุกจิงจายกลอยทาน
ให้เชียงไส
๑๖. เปนลุกเผื่อบวสโกเปนภิกษุเผื่อ
บำเรอจ้งหนั
๑๗. ทูควันตูปินองมิใจสรวาให้อิตพระ
ลองรับตันนิงบุ
๑๘. ชาสนับชียง ๖๐,๐๐๐ แลวันจัก
ฉลองถึคอกไม้เงิน
๑๙. ไมทองไค ๕ ควงจิงฉลองกลวง
เรอินฉลองลุกควย
๒๐. กลอยสคัปประมหาชาติแลแล้วผู้เปนผัว
จิงจักตายจาก
๒๑. แลแล้วจิงไคยกสวัตส์สกันผูงนั
แลแล้วจิงจักกระทำพระ
๒๒. พุทธรูปปลุกพระศรีมหาโพธิจิงมาปน
อิตสอมพระ
๒๓. เจ้าหนตวันออกกลอยบูชาประธิป
อันนิง ๘๐,๐๐๐
- เจ้าหินเพื่อเข่าถึในพรวร ๓ เดือน
แล้วไซริ เผื่อ
- ให้จีพอร^(๖)ควยโสคอนันังใจสรวา จิงจัก
กระทำม-
- จ้งหนัออกุภิกษณ์หน้าทานกับเจ้าสงฆทั้งหลาย
จึงอ้ง
- กาสจ้งหนั ในสวรหมากนิแล แต่กระทำ
ก้งอัน^(๗)ถัว-
- น ๒ ปี แล้วลุกจิงจะตาย กลอยทาน
ให้เชียงไส
- เปนลุกเผื่อ บวสโกได้เป็นภิกษุ เผื่อ
บำเรอจ้งหนั
- ทูควัน ตูพิน้องมิใจสรวาให้ (อิฐพระ
ลองรับ) คนหนึ่ง บุ-
- ชาสนับเชียง ๖๐,๐๐๐ แลวัน จัก
ฉลองถึคอกไม้เงิน
- ไม้ทองไค ๕ ควง จิงฉลองกลวง^(๘)
เรอินฉลองลุกควย
- กลอยสคัปประมหาชาติแล้ว ผู้เป็นผัว
จิงจักตายจาก
- แลแล้วจิงไคยกสวัตส์^(๙)สังการ^(๑๐)ผูงนั
แลแล้วจิงจักกระทำพระ
- พุทธรูปปลุกพระศรีมหาโพธิ จิงมาปน
อิฐซ่อมพระ
- เจ้า หน^(๑๑) ตะวันออก กลอยบูชาประธิป
อันนิง ๘๐,๐๐๐

เขียนตามต้นฉบับ

เขียนอย่างปัจจุบัน

๒๔. มิโจสรทาสีทองมาพอกกกากิเยยโสศ
แตกทำน

มิโจสรทาสี ^{ซ้อ}ทองมาพอก^(๑๒) กากิเยยโสศ
แตกกระทำน^๕—

๒๕. น้วยงเทอคงอันแล ๖ เอาทานมหา
เถรทรรกา

น เวียงเทำ^(๑๓) คงอันแล ๖ เอาทานมหา
เถรทรรกร—

๒๖. มพรตเปนลูกแต่เปนคาบสทยน
บำเรอมา

ม พรตเป็นลูก แต่เป็นคาบสเทียน^(๑๔)
บำเรอมา —

๒๗. ถึงเมื่อเปนภิกษุหาสพประการคา
เบย ๖๐,๐๐๐

ถึง^(๑๕) เมื่อเป็นภิกษุหาสพประการ^(๑๖) ค่ำ
เบย ๖๐,๐๐๐

๒๘. รุงฉลองปนัอิตรองคินพระปราง
๘,๐๐๐ กอนก่พระ

รุงฉลองปนัอิฐลองคินพระปรางค์
๘,๐๐๐ ก้อน ก่อพระ

๒๙. เจติปลุกพระศุริมหาโพธิบวสลูกหลาน
เปน

เจติย์ ปลุกพระศุริมหาโพธิ บวชลูกหลาน
เป็น

๓๐. ภิกษุท่งสองเมื่อมหาธำมราชาเขา
เมิงแ

ภิกษุ^๕ท่งสอง เมื่อพระมหาธรรมราชาเข้า
เมืองแ—

๓๑. ลวเผือชีนา (๘๔,๑๒๐,๐๐๐) สาง
เปนสวน แลกท

ลัว เผือ^๕ชีนา (๘๔,๑๒๐,๐๐๐) สร้าง
เป็นสวน แลกท—

๓๒. มากกลอยให้ไว้แก่พระจึงคนสรวงไว้

มาก กลอยให้ไว้แก่พระ จึงคนสรวงไว้

๓๓. แก่พระมหาโพธิสรวงกวานันไว้ให้ถึง

แก่พระมหาโพธิ สรวงกว่านั้นไว้ให้ถึง^๕—

๓๔. งัณฑ์ทานเถรเจ้าซึ่งชาตคนไสมาแหน

งัณฑ์ ทานเถรเจ้าซึ่งชาตคนไสร มาแหน^(๑๗)

๓๕. กุฎิจึงไหกทำคงไคอาญาโคชกิดสินสา

กุฎี จึงให้กระทำคงไค อย่ายได้ชอกิดสินสา

๓๖. นำสนุหายพุนเทาวนั

..... นำสนุหายพุนเทำวัน^(๑๘) ๕

อธิบาย

(๑) เผือ

= ข้าพเจ้า, ฉัน, ข้า

(๒) กลอย^(๑)

= เมื่อนำหน้าคำนามเป็นคำยกย่อง ถ้านำหน้า
นามของสมณเพศ หมายถึง “พระคุณ,

พระคุณเจ้า” เช่น ศิลาจารึกหลักที่ ๕ แผ่นที่ ๓ บรรทัดที่ ๖ ว่า “กลอยสาริปุตตมหาเถร” ถ้านำหน้านามของพระราชาหรือเชื้อพระวงศ์ที่ควรยกย่อง หมายถึง “เสด็จ” เช่น ศิลาจารึกหลักที่ ๕ แผ่นที่ ๓ บรรทัดที่ ๘ ว่า “กลอยเสด็จมหาธรรมราชาธิราชผู้หลาน” และ “กลอย” คำนี้ เมื่อเป็นกริยา แปลว่า “ร่วม”

(๓) มาพัก	= พลับพลา, ปะรำ, โรงพิธี
(๔) ช้อย	= ช่วย
(๕) ตู	= ข้า, ข้าพเจ้า
(๖) จีพอร	= จีวร
(๗) กังอัน	= กังนั้
(๘) กลวง	= ภายใน, กลาง
(๙) สมวัค	= เลขวัค
(๑๐) สังสการ	= พิธีกรรมเกี่ยวกับการปลงศพ
(๑๑) หน	= ทาง, ทิศ
(๑๒) พอก	= ปีก
(๑๓) เวียงเท่า	= เพียงเท่า
(๑๔) เทียน	= ย่อม
(๑๕) เถิง	= ถึง
(๑๖) หาสบประการ	= หากถ้วนทุกประการ
(๑๗) มาแหน	= มาเฝ้า
(๑๘) เท่าวัน	= ทุกวัน

หมายเหตุ^(๑) คำว่า “กลอย” ในที่นี้มี ๕ แห่ง ขอฝากนักปราชญ์ภาษาศาสตร์ช่วยโปรดพิจารณาให้ความกระจ่างแจ้งด้วย จะเป็นพระคุณอย่างสูง และเป็นประโยชน์แก่นักศึกษาทั้งหลายต่อไป